

Nr 50.

Af grefve **Lagerbjelke**, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om aktiebolag, m. m.*

Den s. k. aktiebolagskommittén har i sitt den 5 februari 1908 afgifna förslag till lag om aktiebolag m. m. uti 70 § berättigat bolaget och, för visst fall, angifven minoritet af aktieägare att hos öfverexekutor påkalla utseende af revisor att jämte öfriga revisorer deltaga i granskningen af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper för pågående räkenskapsår.

Vid granskningen af lagförslaget har lagrådet beträffande nämnda stadgande anmärkt, att därmed afsedda syftemål kan på ett mindre uppseendeväckande sätt vinnas genom ett stadgande att, därest vid bolagsstämma väckt förslag att påkalla utseende af sådan revisor, hvarom fråga är, biträdes af representanter för minst det i förslaget angifna aktiebelopp, styrelsen skall inom viss tid hos den offentliga myndigheten, som af lagrådet föreslås skola vara Konungens befallningshafvande i länet, göra framställning om utseende af revisor, vid påföljd att, där så ej sker, det må stå enhvar aktieägare fritt att göra dylik framställning.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med detta lagrådets förslag har ock 73 § affattats i det förslag till lag om aktiebolag, angående hvilket Kungl. Maj:t under nr 54 aflåtit nådig proposition till Riksdagen.

Att sålunda afskåra aktieägarna, oftast minoriteten, från att genom sina förtroendemän själfva begära förordnandet af revisor samt att låta styrelsen, som oftast är den part, mot hvilken åtgärden är riktad, göra framställningen, synes mig emellertid vara synnerligen olämpligt. Tydligt är, att aktieägarnes förtroendemän önska själfva förhandla med Konungens befallningshafvande om lämplig person till revisor samt föreslå sådan. Detta skulle genom den nu föreslagna lydelsen af 73 § komma att hindras.

Ytterligare tillåter jag mig anföra följande:

Den i 73 § uti gällande lag om aktiebolag intagna bestämmelse, att, där någon menar att en i aktiebolagsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, talan om registreringens upphäfvande må

föras vid Stockholms rådstufvurätt, har, i sak oförändrad, influtit i bolagskommitténs lagförslag, § 123.

Lagrådet har nu föreslagit, att uti nämnda § skulle inflyta vissa bestämmelser om domstols befogenhet att på talan af vederbörande målsägande förbjuda aktiebolag att vidare använda antagen firma, som genom förväxling vållar målsäganden skada m. m. Lagrådet har vidare uti motiven anført, att dessa bestämmelser i sådant fall komma att ersätta det i kommitténs förslag upptagna stadgandet, i hvad detsamma rörer inskrifning af firma; och då stadgandet näppeligen synes kunna vinna någon tillämpning i afseende å andra inskrifningar, torde det enligt lagrådet böra helt bortfalla.

I enlighet med detta lagrådets förslag har jämväl 128 § affattats uti Kungl. Maj:ts lagförslag.

Jag kan emellertid icke dela den uppfattningen, att stadgande om talan mot i aktiebolagsregistret verkställd inskrifning endast kan afse inskrifning af firma.

I sådant afseende får jag såsom exempel anføra, att ett aktiebolag, som bildas med afsikt att öfvertaga annans rörelse eller fastighet, i sin bolagsordning intager detta såsom föremål för sin verksamhet. Stranda sedermera underhandlingarna om öfvertagandet, kan bolaget till största skada för den verkliga innehafvaren af rörelsen eller fastigheten uti illojalt syfte bibehålla sin bolagsordning oförändrad och drifva konkurrensaffär. Äfven kan en viss person, oaktadt afsägelse, anmälas tillhöra aktiebolags styrelse. Är detta bolag mindrevärdigt, kan den i aktiebolagsregistret såsom styrelseledamot införde tillfogas afsevärd skada beträffande anseende och kredit. Huruvida bolaget än må vara, kan obehag och besvär förorsakas genom delgifning af stämningar m. m.

I båda dessa åberopade fall torde, där god vilja hos bolaget eller dess styrelse saknas, rättelse ej kunna vinnas utan talan vid domstol.

På grund af hvad sålunda anförts, tillåter jag mig hemställa,

att i angifna hänseenden dels 73 § uti Kungl. Maj:ts förenämnda förslag måtte ändras till öfverensstämmelse med kommitténs förslag, dels ock 128 § i samma förslag kompletteras.

Stockholm den 25 februari 1910.

G. Lagerbjelke.